

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch – povrchov, farieb a farebných kombinácií, ✓ usporiadať rôzne prvky do kompozície. 	<p>pozitív a negatív na ploche – šablóny z obrysového tvaru (figúra, predmet)</p> <p>dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru</p> <p>pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná kompozícia) – odlievanie do sadry</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov, ✓ vymodelovať približný tvar videného predmetu. 	<p>základné proporcie predmetov</p> <p>analytické pozorovanie predmetov (celok a časti)</p> <p>kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií); vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním</p> <p>modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby proporcií (budovaných od geometrických tvarov k približnej modelácii predmetu), viacpohľadovosť plastického tvaru</p>

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu), ✓ vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov, ✓ slovne opísať kubistické dielo, ✓ slovne opísať surrealistické dielo. 	<p>geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie)</p> <p>kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp</p> <p>fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...)</p> <p>surrealistické umenie</p> <p>kubistické umenie</p> <p>porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať typické prvky mozaiky, ✓ tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky. 	<p>mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia)</p> <p>umenie neskorej antiky – mozaiky</p> <p>byzantské umenie – ikony</p> <p>uvedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorej antiky (Byzancie), ranokresťanské umenie</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia, ✓ vymenovať druhy výtvarného umenia. 	<p>výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii)</p> <p>výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete)</p> <p>orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich slovná interpretácia</p> <p>možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení</p> <p>druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia</p>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať exteriér a interiér v architektúre, ✓ výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru. 	<p>odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach</p> <p>modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov</p> <p>návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa)</p> <p>exteriér a interiér</p>

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzdalovanie, uloženie fotografie), ✓ využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní. 	<p>základy práce s digitálnym fotoaparátom</p> <p>fotografia (digitálna)</p> <p>hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáčku (napr. drobné predmety)</p> <p>rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detail</p> <p>hry s približovaním (zoomom)</p> <p>rovnaký námet s rôznou expozíciou</p> <p>režim makro</p> <p>uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači</p> <p>vznik fotografie</p>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ poznať základné úkony pri nakrúcaní videa.</p>	<p>záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera)</p> <p>veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie</p> <p>voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta</p> <p>spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času</p> <p>základné pojmy a ich praktické ozrejenie, prostredníctvom výtvarných činností</p> <p>informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov)</p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby, ✓ naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela. 	<p>animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie)</p> <p>pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba)</p> <p>skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka</p> <p>nástroje v počítačovom programe</p>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť jednoduché znaky, ✓ slovne opísať významy použitých znakov. 	<p>zásady tvorby, znaku a značky</p> <p>návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku)</p> <p>alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky</p>

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ modelovať nádoby podľa vlastného návrhu, ✓ vytvoriť ornamenty s tradičnými prvkami, ✓ navrhnúť svojské ornamenty. 	<p>výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr</p> <p>aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet)</p> <p>podnety hrnčiarstva</p> <p>návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty</p> <p>použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová technika, vryp)</p> <p>možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu</p> <p>možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom</p> <p>stručná história hrnčiarstva a drotárstva</p>

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ vytvoriť svojský zápis hudby.</p>	<p>grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie)</p> <p>pokus o zvukovú interpretáciu</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu.</p>	<p>výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce)</p> <p>reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok)</p>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore, ✓ vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny). 	<p>mierka a proporčné vzťahy</p> <p>operácie s mierkou zobrazovania: zmenšovanie – zväčšovanie, vzd'alo vanie – približovanie</p> <p>pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti</p> <p>operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy</p> <p>farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, ✓ vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy. 	<p>proporcie postavy (človek, zviera)</p> <p>analytické pozorovanie postavy</p> <p>kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu)</p> <p>modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu)</p>

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, ✓ nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi. 	<p>op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...)</p> <p>kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt</p> <p>optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, ✓ tvorivo použiť (transformovať) historický motív. 	<p>gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev)</p> <p>uviedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky</p> <p>výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ slovne interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela. 	<p>vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) – reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania; priradovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu)</p> <p>interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?)</p>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny, ✓ vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy. 	<p>urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán</p> <p>plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy, vzťah ku krajine</p> <p>porovnanie: mesto a dedina</p> <p>fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia</p>

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ nafotografovať inscenovanú situáciu, ✓ využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní. 	<p>inscenovaná fotografia</p> <p>práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia (inštalácie), fotogenického terénu (napr. z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov), využitie povrchov (textúr),</p> <p>umiestnenie predmetu v inscenácii</p> <p>osvetlenie, nasvietenie s farebným svetlom</p> <p>fotografovanie s rôznych uhlov pohľadu – celok, detail</p>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu. 	<p>vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme</p> <p>ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitím vybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe)</p> <p>hudba, hlas a ruchy</p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií , malieb, alebo písma, ✓ vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe. 	<p>digitálna úprava farieb obrazu</p> <p>digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb; rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia</p> <p>digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb</p> <p>digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma</p>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv. 	<p>odevný dizajn</p> <p>odev, časť odevu, doplnok</p> <p>história odievania</p> <p>odevný dizajn</p>

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ tvorivo variovať tradičnú techniku. 	<p>podnety košíkárstva</p> <p>pletie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužírka, drôt, drevo...)</p> <p>výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov...)</p>

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov. 	<p>objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech ...)</p> <p>zvuková performancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy)</p> <p>zvukové objekty, autorské a hudobné nástroje</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne reagovať na témy biológie. 	<p>podnety biológie:</p> <p>výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov ...)</p>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov.</p>	<p>poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii</p> <p>náhodná a konštruovaná zostava kompozícia</p> <p>symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok),</p> <p>geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ zobrazit' jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve.</p>	<p>zobrazovanie priestoru</p> <p>lineárna perspektíva</p> <p>pozorovanie a konštrukcia</p> <p>interiér</p> <p>zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér</p> <p>lineárna kresba</p> <p>kolorovanie</p> <p>renesančné zobrazenia perspektívy(F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci...)</p>

Podnety výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, ✓ pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi. 	<p>dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže)</p> <p>dadaistický text, dadaistický objekt</p> <p>ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu</p> <p>pop-art – výtvarné hry s reklamou(ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálou zmenou(napríklad mäkká plastika)</p> <p>nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...)</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, ✓ rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely. 	<p>renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra)</p> <p>výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...)</p> <p>uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo. 	<p>slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu)</p> <p>výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie)</p> <p>vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukcii)</p>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, ✓ rozlíšiť výraz architektonického priestoru, ✓ nakresliť návrh architektúry vybraného typu. 	<p>návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom</p> <p>charakteristika členenia, tvaru a výrazu</p> <p>funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor</p> <p>výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...)</p> <p>typy architektonických priestorov</p>

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim. 	<p>fotografovanie krajiny, premeny denného svetla</p> <p>formát, výrez, približovanie, detail a celok</p> <p>ukážky krajinárskej fotografie</p>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pripraviť krátky scenár a storybord videa. 	<p>scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej)</p> <p>rozkreslenie kľúčových scén – storybord</p> <p>návrh postáv (výzor, kostým)</p> <p>návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru</p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ nakresliť telesá v 3D programe, ✓ vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe. 	<p>telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket)</p> <p>kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra</p> <p>kopírovanie, spájanie, telies</p> <p>vyfarbovanie telies a priradovanie textúr</p> <p>ukladanie modelov do formátu skp</p> <p>export do formátu jpg</p>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ navrhnuť tvar úžitkového predmetu.</p>	<p>návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...)</p> <p>tvár vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti</p> <p>dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov)</p>

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.</p>	<p>legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny)</p> <p>pamiatky regiónu a ich príbehy</p> <p>miestne zvyky</p> <p>miestne remeselné tradície, ich história</p> <p>výtvarná interpretácia regionálnych legiend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií</p>

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu. 	<p>vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom)</p> <p>koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, ✓ porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazeniami) a slovami. 	<p>výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...)</p> <p>priradovanie výtvarných znakov ku slovám</p> <p>vizuálna poézia(náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi)</p> <p><i>pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus)</i></p>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ štylizovať motív.</p>	<p>transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity ...)</p>

Možnosti zobrazovania vidného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry).</p>	<p>zobrazovanie výrazu tváre</p> <p>karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie)</p> <p>subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz</p> <p>expresionistické portréty, výrazové hlavy</p>

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, ✓ predviesť performanciu na vlastnú tému. 	<p>umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín...), fotodokumentácia</p> <p>umenie performancie a happeningu : performancia (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok)</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry. 	<p>barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia ...)</p> <p>výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete. 	<p>umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou</p> <p>krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“) výstavy alebo virtuálnej galérie</p> <p>časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre</p>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru, ✓ navrhnuť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby. 	<p>interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy)</p> <p>výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestoru</p> <p>tvaroslovie a materiály</p> <p>návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry</p>

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu. 	<p>fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrté profil, en face, podhľad, nadhľad)</p> <p>portrétna fotografia</p> <p><i>pozn. prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti</i></p>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlišovať základné filmové žánre. 	<p>video a film – spoločné znaky a rozdiely</p> <p>žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...)</p> <p>charakteristické znaky jednotlivých žánrov</p> <p>napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storyboardu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov</p> <p><i>pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: elektronické médiá</i></p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať zásady strihania videa. 	<p>zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných videozáberov</p> <p>strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku</p> <p>výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov)</p> <p>– spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe</p> <p><i>pozn. možnosť prepojenia s tematickým celkom: podnety filmu a videa</i></p>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, ✓ objasniť zámery reklamy. 	<p>reklama</p> <p>vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet...)</p> <p>návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (bilboardu) – vzťah obrazu a textu</p> <p>reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn...) alebo akciu/event/koncert/športové podujatie/školský večierok...</p> <p>tvorba reklamnej kampane</p> <p>reklamný dizajn</p> <p><i>pozn. možnosť prepojiť s predmetom informatika</i></p>

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať tradície svojho prostredia, ✓ výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia. 	<p>tradície a súčasnosť</p> <p>charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny)</p> <p>charakteristické znaky svojho domova</p> <p>rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály</p> <p>subkultúry</p> <p><i>pozn.: možnosť prepojiť s tematickým celkom: podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – performancia, happennig</i></p>

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ výtvarne interpretovať hmatové pocity.</p>	<p>hmatové pocity</p> <p>vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť – suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť...</p> <p>vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý – zložitý...</p> <p>vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu...</p> <p>vyjadrenie hmatového pocitu (perfomačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného zobrazenia)</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.</p>	<p>výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov</p> <p>variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce ...</p>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.</p>	<p>konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok)</p> <p>vybrané „- izmy“ moderného umenia</p> <p>maľba vybraných predmoderných slohov</p> <p>výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych štýlov</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.</p>	<p>doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou)</p> <p>dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti</p> <p>„rekonštrukcia“ – tónovanie plasticity (reštaurovanie chýbajúcej časti)</p>

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom). 	<p>konceptuálne umenie</p> <p>nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchej forme podstatu „zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu(sochy, akcie...)</p> <p>text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu -lettrizmus</p> <p>text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti obrazu</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry, ✓ rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely. 	<p>secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...)</p> <p>výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme). 	<p>komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcí)</p> <p>knihy o modernom umení/dizajne/architektúre</p> <p>časopisy o súčasnom umení</p> <p><i>pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: výtvarné vyjadrovacie prostriedky</i></p>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu. 	<p>návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinskej architektúry...)</p> <p>práca architekta – tvorba architektonického návrhu</p>

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ upraviť fotografiu v počítači.</p>	<p>digitálna postprodukcia fotografie</p> <p>montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž.</p> <p>digitálnej fotografie</p> <p><i>pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá</i></p>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela.</p>	<p>krátky príbeh – video (klip)</p> <p>film a videoumenie</p> <p>hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu</p> <p><i>pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá</i></p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ upraviť videoklip v počítači.</p>	<p>postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie</p> <p>prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu do počítača)</p> <p>uloženie dát, videoformát</p> <p>výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu</p> <p>prezentácia videoklipu</p> <p><i>poz.: prepojenie s tematickými celkami: podnety fotografie a podnety videa</i></p>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.</p>	<p>telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie</p> <p>kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické...)</p> <p>experimentovanie so svojim zovňajškom</p> <p>body art</p> <p><i>pozn.: možnosť prepojiť s tematickými celkami: možnosti zobrazovania videného sveta a podnety fotografie</i></p>

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá. 	<p>tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky)</p> <p>výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky</p>

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením. 	<p>výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária...)</p> <p>vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, ✓ výtvarne interpretovať vybraný proces. 	<p>výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov</p> <p>dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces - procesuálne umenie</p>